

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 231.943 van 14 juli 2015
in de zaak A. 214.595/VII-39.280.**

In zake: het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Steve Ronse en Gilles Dewulf
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Beneluxpark 27B
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de BVBA K_CHRISTIANEN
gevestigd te 2321 Meer - Hoogstraten
Terbeeksestraat 20a
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het cassatieberoep, ingesteld op 24 december 2014, strekt tot de nietigverklaring van het arrest MHHC-14/85-VK van het Milieuhandhavingscollege van 2 december 2014 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van de gewestelijke entiteit van 18 december 2013, houdende het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete aan de BVBA K_Christianen voor het uitbaten van een zwembad zonder voorafgaande melding en met schending van verschillende sectorale voorwaarden, ontvankelijk en gegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Een beschikking van 9 januari 2015 verklaart het cassatieberoep toelaatbaar.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een verslag opgesteld, op grond van artikel 16 van het koninklijk besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatie-procedure bij de Raad van State.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 juni 2015.

Kamervoorzitter Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Deborah Smets, die loco advocaten Steve Ronse en Gilles Dewulf verschijnt voor de verzoekende partij, en zaakvoerster Karin Christianen, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een met dit arrest andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Het cassatieberoep is gericht tegen een arrest van het Milieuhandhavingscollege waarin de exceptie van de verzoekende partij omtrent

de afwezigheid van ondertekening van de inleidende akte met de volgende motivering werd verworpen:

“3.3.1. Aangaande de niet-ondertekening van het verzoekschrift werpt de verwerende partij op ‘dat noch het verzoekschrift, noch het regularisatieschrijven fysiek ondertekend werd door de verzoekende partij; dat met toepassing van artikel 7, §1, laatste lid Procedurebesluit moet besloten worden tot de onontvankelijkheid van het beroep.’

3.3.2. Artikel 7, §1, laatste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 mei 2011 houdende vaststelling van de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege (hierna Procedurebesluit) luidt als volgt :

‘Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, door de verzoekende partij ondertekend.’

Het Procedurebesluit preciseert niet wat als ‘ondertekenen’ wordt aanzien zodat de spraakgebruikelijke omschrijving geldt. Het Groot Woordenboek van de Nederlandse taal omschrijft het begrip ‘ondertekenen’ als het ‘zijn naam onder iets zetten, met zijn handtekening bekrachtigen’. Het Milieuhandhavingscollege stelt vast dat - in casu - de naam van de persoon die de verzoekende partij vertegenwoordigt, en daartoe blijkens de dossierstukken als zaakvoerder ook gerechtigd is, te weten Karin Christianen, onderaan het verzoekschrift staat zodat het verzoekschrift als dusdanig door de verzoekende partij is ‘ondertekend’ in de spraakgebruikelijke betekenis van het woord. Het verzoekschrift beantwoordt aldus aan de vereiste van artikel 7, §1, laatste lid, Procedurebesluit”.

IV. Onderzoek van het enig middel

Standpunten van de partijen

4. De verzoekende partij voert de schending aan van artikel 7, § 1, tweede lid, samengelezen met artikel 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 27 mei 2011 houdende vaststelling van de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege.

Het middel houdt in essentie in dat het verzoekschrift dat de huidige verwerende partij bij het Milieuhandhavingscollege had ingediend geen handtekening vertoont, en enkel een gedrukte vermelding bevat van de naam van haar zaakvoerder, terwijl de geschonden geachte bepalingen duidelijk opleggen dat dergelijk verzoekschrift wordt “ondertekend”.

Ten onrechte neemt het Milieuhandhavingscollege volgens de verzoekende partij aan dat de term “ondertekend” in zijn normale spraakgebruikelijke betekenis moet worden begrepen als zou het volstaan dat de gedrukte naam van de beroepsindiener op het beroepschrift voorkomt, en dat een handgeschreven handtekening niet vereist is.

De verzoekende partij verwijst naar rechtspraak en rechtsleer waaruit zou blijken dat een met de hand aangebrachte, “fysieke” handtekening wel degelijk vereist is, en merkt ook op dat “ondertekenen” volgens het Van Dale-woordenboek een eigenhandig geschreven handtekening veronderstelt. Procedurestukken moeten volgens haar steeds voorzien zijn van een handgeschreven handtekening om rechtsgeldig ingediend te zijn.

5. In haar memorie van antwoord laat de verwerende partij gelden dat zij zich niet bewust was van “de consequenties” van het niet handmatig ondertekenen van het beroepschrift, en dat zij “meer bezig [was] met de inhoud van de documenten als met de manier waarop of de ‘verpakking’ ervan”. Zij spreekt de hoop uit niet “afgestraft” te zullen worden omdat zij de zaak “als leek” heeft aangepakt.

Beoordeling

6. Artikel 7, § 1, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 27 mei 2011 houdende vaststelling van de rechtspleging voor het Milieuhandhavingscollege bepaalt dat het verzoekschrift dat bij het college wordt ingediend moet zijn gedagtekend, en “op straffe van onontvankelijkheid, door de verzoekende partij ondertekend”.

Hoewel de wetgever het begrip “handtekening” niet heeft gedefinieerd, noch heeft aangeduid welke de vormelijke en inhoudelijke vereisten zijn om van een rechtsgeldige handtekening te kunnen spreken, blijkt uit de

rechtspraak dat de handtekening, in de klassieke betekenis, het eigenhandig geschreven teken is waarmee de ondertekenaar zich gewoonlijk tegenover derden kenbaar maakt.

De interpretatie van de bodemrechter stemt niet overeen met deze definitie.

Overeenkomstig artikel 861 van het gerechtelijk wetboek (hierna: Ger. W.), dat krachtens artikel 2 van datzelfde wetboek het gemeen recht van de procedure uitmaakt, kan de rechter een proceshandeling alleen dan nietig verklaren indien het aangeklaagde verzuim of de aangeklaagde onregelmatigheid de belangen schaadt van de partij die de exceptie opwerpt. Voorts kan, op grond van artikel 867 Ger. W. het verzuim of de onregelmatigheid van de vorm van een proceshandeling niet tot nietigheid leiden, wanneer uit de gedingstukken blijkt dat de handeling het doel heeft bereikt dat de wet ermee beoogt.

Noch de decretale bepalingen die handelen over het milieuhandhavingscollege noch het besluit van de Vlaamse regering van 27 mei 2011 houdende vaststelling van de rechtspleging voor dit college welke golden op het ogenblik van het indienen van het beroep, wijken af van die fundamentele procesrechtelijke regels, die overigens ook gelden in het bestuursrecht.

De verzoekende partij voerde voor de bodemrechter niet aan dat haar belangen werden geschaad. Zij heeft zich overigens ten volle kunnen verdedigen, ook wat de grond van de zaak betreft. In haar cassatieberoep voert zij evenmin aan hoe de aangeklaagde onregelmatigheid de strekking van de bestreden beslissing kan hebben beïnvloed.

Uit de stukken waarop de Raad van State vermag acht te slaan blijkt dat de zaakvoerster van de verwerende partij ter terechtzitting van het milieuhandhavingscollege is verschenen en dat zij de aanwezigheidslijst die deel uitmaakt van het zittingsblad heeft ondertekend. Daaruit kon de bodemrechter

impliciet doch zeker afleiden dat de verwerende partij zich de inhoud van het door haar ingediende verzoekschrift eigen heeft gemaakt.

Overigens wordt, in het hedendaags privaat en publiek procesrecht, het ontbreken van een handtekening beschouwd als een vormgebrek dat kan worden geregulariseerd. Dit blijkt uit artikel 863 Ger. W., artikel 3bis van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, artikel 5, tweede lid van het koninklijk besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure voor de Raad van State en artikel 17, § 2 van het besluit van de Vlaamse regering houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het cassatieberoep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep, begroot op 200 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van veertien juli tweeduizend vijftien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	kamervoorzitter,
Peter Sourbron,	staatsraad,
Patricia De Somere,	staatsraad,
bijgestaan door	
Bart Tettelin,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Eric Brewaeys